

Olvasmány: Zsolt 148, 1-5:
Énekek:

IGAZ, VAGY HAMIS TEREMTMÉNY

- hiterősítő beszéd – 2009.

„Isten igazságát hamissággal cserélték fel, s inkább a teremtmény előtt hódoltak, mint a Teremtő előtt, aki mindörökké áldott.” Róm 1,25

Kedves Atyámfiai, szeretett testvéreim! Hiterősítő istentiszteletünk **negyedik** állomásához érkezünk, s amennyiben megfigyeltük a mára kijelölt témát – az előzőekhez hasonlóan elég nagy mozgásteret biztosít az elmélkedni vágyónak. Így én is síkra szállhatok a globális felmelegedés ellen, részt vállalhatok valamiként a teremtett világ megmentésében, vagy akár Isten munkatársává szegődhetek. Nem vitatom, hogy lehet-e e hármat ötvözni egyetlen beszédben, hanem inkább egy olyan szentleckét választottam, melyben helyreigazíthatom a magam, s még néhány atyámfia gondolkodását a TEREMTŐRŐL, a teremtett világról, de főként a nagyhatalmú teremtményről, az emberről. Beigazolódni látszik ugyanis a zsoltáros megérzése: „*Mi az ember, hogy megemlékezel róla, az ember fia, hogy gondot viselsz reá? Majdnem isteni lényé tette, dicsőséggel és fönséggel koronáztad.*” (Zsolt 8,5-6).

Azt mondja Pál apostol rólunk, emberekről, hogy felcseréltük hamissággal Isten igazságát, s a helyett, hogy teremtőnk, Atyánk előtt hajtánánk tisztelettel fejet, úgy döntöttünk, hogy a hatalomban levő embert illetjük azzal a különös tisztelettel és hódolattal, ami egyedül csak Istennek jár. Na, nem kell azonnal megsértődni az igazság miatt. Amennyiben pedig nem tartozunk a hamisak sátrába, akkor annál is inkább nem kell magunkra vennünk az állítást. Ha pedig időnként megemlékezünk arról, hogy Isten a teremtőnk, akkor csakugyan nincs miért haragudnunk bárkire azért, mert a fentiekkel gyanúsítgat bennünket. Ajánlom testvéreim, hogy bontsuk darabjaira a szentleckét, s közelítsünk így ahhoz a végcélhoz, melyet Isten teremtő mivoltában meghatározottam beszédem elején!

1). Isten igazságát hamissággal cserélték fel - halljuk Pál apostoltól. Olyan sokszor nekiszaladtunk már, hogy meghatározzuk saját igazunkat. Mennyivel vagyunk előbbre - mondjuk 2008 februárjához képest? De változott-e valamit az igazság ez év január elseje óta? Nem hiszem! Amiben meggyezünk, az nem változott azóta sem, hogy **mindig a másik hamis**, nekünk állandóan, folyamatosan igazunk van. De lám mit mondanak erről a híres emberek? Az utolsó, erdélyi polihisztor, Brassai Sámuelnek az a véleménye, hogy „*többet ér egy hibának a kiküszöbölése, mint egy igazságnak a fölfedezése, mert az igazság előbb-utóbb kipattan, a meghagyott hiba ellenben folyton ront, megtéveszt, árt.*” Wass Albert viszont már a keményebb vonalat részesíti előnyben, amikor kijelenti, hogy az „*igazság, bármit is csináljanak vele, tovább él, mint a csizma, amelyik rátipor.*”

Fontos észrevennünk, hogy a szentleckében nem a mi igazságunkról, vagy esetleg hamis voltunkról van szó, hanem arról, ha netalán felcseréltük volna hamissággal Isten igazságát. Lényeges különbség van ugyanis a két állapot között. Míg egyik helyen megkímélhetjük magunkat saját igazunk érvényre juttatásától, addig a másik nehézségbe esünk, hiszen az abszolút igazság mellőzőségéről, annak felcseréléséről kell szólnunk. Persze ez utóbbi esetben sem könnyű a dolgunk, ha arra törekszünk, hogy mondatokba kényszerítsük az igazságról, Isten igazságáról vallott felfogásunkat.

Azt olvastam az egyik híres, román írótól, hogy „*hamissággal egyszer-kétszer átlábal az ember a patakon, de a nagy vizet nem ússza meg szárazon. Igazsággal viszont a tengeren is átkelhet.*” /Liviu Rebreanu/. Helyes a megállapításunk, amikor azt mondogatjuk, hogy „*addig jár a korsó a kútra, míg eltörik*”. Ebben az esetben kétség nem férkőzik többé az igazsághoz. Feltehetjük a kérdést, hogy kinél van az igazság –, de ez már nem változtat a tényen, hogy az adott ügyben, témában csak egy igazság létezik. Erről az is meg van győződve, aki hazudik, ám mindig úgy tesz, mintha csakis neki lenne igaz. Felépíti a történetet, s addig ismétli, míg maga is elhiszi, hogy az előttartak másként nem történhetek. Ennek az állapotnak viszont két komoly veszélye létezik. Az **egyik**, hogy álmvilágba ringatja magát a hasonlóan vélekedő, aki „*már-már elhitte, hogy egy újfajta gyermekei készülődnek az emberiség megváltására, virág koszorúzza fejével, mosolygó ajakkal, minden földi hamisságtól megváltott szívvel, melynek kamráiban méz kering az ecet és a só helyén. Már-már elhitte, hogy boldogok.*” /Ray Douglas Bradbury/.

Ennél már csak **az** rosszabb, amikor hibásan ítéli meg valaki környezetében az értékeket, s pillanatnyi, vagy vélt előnyökért nemcsak lemond dolgokról és emberekről, hanem fel is cseréli őket. Ahogy a költő kifejezi ezt:

*A boldogság tudod mi? A kedveseddel élni,
Királyi trónt miatta daróccal felcserélni.*

*Eldobni lelked is tán könnyű, de haj, nehéz ám
Mégválni kedvesedtől, ki lelkedet megérti. /Háfiz/*

Modern embernek mondja magát, aki „átalakult árucikké; életerejét úgy éli át, mint befektetést, amelyet pozíciója és a személyiségpiac helyzete lehetővé tesz. Elidegenedett önmagától, embertársaitól és a természettől. Fő célja, hogy haszonnal cserélje el szakértelmét, tudását és önmagát, „személyiségkészletét” másokkal, akik ugyanúgy a becsületes és hasznot hajtó csereüzletre törekzenek. Az életnek csak egy a célja: előbbre jutni, egy az elve: tisztességes csereüzlet, és egy az öröme: a fogyasztás”. /Erich Fromm/.

2). Beszédem második felében röviden érintem teremtményi mivoltunkat, de azt az érthető hódolatot is, mely sokszor büvkörébe idéz minket, ott tartogat, s ha nem sikerülne kiszabadulnunk fojtogatásából, akkor csakugyan úgy járnánk, mint, ahogyan Pál apostol hangsúlyozza, hogy emberekre szórjuk hódolatunkat és nem Istenre, akit igazán megillet. Jelen esetben is feltehetjük a kérdést, hogy vajon miért van az, hogy sokan olyan gyengéknek bizonyulnak életük során, hogy készek apró előnyökért odaadni még lelküket is az ördögnek. Persze fejük fölött lebeg a felismerés, hogy bármikor cserben, szégyenben maradhatnak emiatt, de a gyorsan bekövetkező „haszon” mindennél többet ér.

Mi már csak ilyenek vagyunk, s ennek ellenére értéket képviselünk mindannyian, akik teremtményekként megérdemljük azt a kevés dicséretet, ami a mindenkori embernek szól. Ám soha nem szabad végletbe esnünk e tekintetben, mert bármilyen szépek, vagy intelligensek, tudósok is legyünk, mindezért kevés részben illet minket a dicséret, még kevésbé a hódolat, hanem inkább Istent. Ezt a gondolatot szépen summázza Hioszi Tatiosz, aki arra figyelmeztet minket, hogy egymás „kedvéért jöttünk a világra. Teremtő gondolatokkal, érző szívvel, igazságszeretettel és emberszeretettel születünk. Mégis, mikor utadat járod, találkozhatasz mindezek ellenkezőjével: törpe lélekkel és rideg szívvel is. Tudd, hogy ők is Isten teremtményei, és mivel egymás kedvéért jöttünk a világra, szeresd és tanítsd őket”.

Kedves Testvéreim! Már csak az utolsó gondolatra maradt időm ebben a beszédben, valamint a zárómondatra. Most nem beszélek arról, - hiszen megtettem egyik elmúlt prédikációmban, hogy mit jelent, ha áldás vagyunk egymásnak, és milyen következményei vannak, amennyiben átokká válunk egymás számára. Nyilvánvaló életünkben, hogy a „hétköznapi ember és a harcos között az a különbség, hogy a harcos mindenben kihívást lát, míg a hétköznapi ember mindent áldásnak vagy átoknak tekint” /Don Juan/. Olyan szépen megfogalmazta ezt Eötvös József, aki régies magyarsággal, de érthetően hozza mindannyiunk tudomására, hogy kinek „lelkét mintegy örültség ragadá meg, ki egyszerre boldognak érzé magát, vagy elkárhozottnak, mintha éltét egy átok, vagy áldás hatotta volna át egyszerre; ki nem keres tökélyt, nem ismer hibákat, nem tud, nem akar semmit, hanem csak érez, s egyszerre veti oda mindenét ez egy érzeménynek s nem remél semmit, s nem fél semmitől: az szeret!...”

Ez sokunkra igaz, hiszen, amikor áldást osztunk, vagy áldásra várunk, akkor nem gondolko-dunk, nem mérlegeljük a szokásos emberi előnyöket, nem látjuk a ranglétra felsőbb fokait, nem érdekel semmi hasonló, csak egy, hogy **kiteljesedjen bennünk a szeretet**. Nincs is ennél fontosabb, mert, ha ennek birtokosai vagyunk, akkor történhet bármi is körülöttünk, elhanyagolhatnak akár szeretteink is, van bennünk elegendő szeretet ahhoz, hogy hasonlót ne éreztessünk feléjük, embertársaink felé.

Mai gondolataim összegezeképpen elmondom, hogy igaza van az apostolnak, amikor észre-vette – már saját korában, hogy némelyek hamissággal felcserélték Isten igazságát. De nemcsak, ha-nem egyesek olyan hatalomra tettek szert, mellyel semmi különösebb érdem nélkül kikövetelték „alattvalóik” hódolatát, s igen sokan behódoltak nekik a holnapi, biztos kenyér, vagy egyebek remé-nyében. Talán még meg sem fordult a fejükben soha mind e pillanatig, hogy rosszul tették, hogy a te-remtmény előtt hódoltak, mint inkább a Teremtő előtt.

Olyan zavarba ejtő volt gyermekkoromban, de felnőtté válásomat követően is, hogy hosszú, megtett út után sem sikerült elérnem soha a látóhatár szélét. Ha pedig hosszabb ideig hegyek közé beszorítottan kellett időt töltenem, mindig kivágytam a síkságra, hogy egyszer már kinyíljon előttem a látóhatár. Ha pedig az alföldi róna tárult a szemem elé, akkor ismételten gyötört a kényszer, hogy to-vább, még tovább, míg elérem a látóhatár végső peremét. „Pedig mindig úgy érzed, valahol csak vége van. Napjainkban senki sem képes elérni a változások horizontját. Az egyetlen lehetőség, hogy állan-dóan haladunk e horizont felé. Azt hiszem, igazi áldás, hogy a távlat mindig meghaladja a lehetősége-inket. Ha mindent megkapnánk az életben, hajónkat nem fordítanánk a csillagok felé.” /Cavett Robert/

Debrecen, 2009. március 22.-én.